

ИМА ЛИ РЕЦЕПТ

ЕКРИ жали поради зголемената делба меѓу децата од различните етникуми. За разлика од порано, тие денес учат секој во свое, посебно училиште, а нивните родители одбиваат да го зборуваат јазикот на кој дотогаш меѓусебно комуницирале.

Проблемот не е само во тоа што се продлабочува јазот меѓу етникумите, туку и во тоа што протераните Македонци од кризните региони сè уште не можат да се вратат на родните огништа. Ако е безбедно, како што многумина милуваат да кажат, тогаш зошто тие во своите домови мораат да доаѓаат во придружба на полицијата, ОБСЕ.

Пишува:
Жаклина МИТЕВСКА

Речиси четири години по воениот конфликт во 2001 година сè уште меѓуетничките односи во државава не се подобрени во ниеден аспект, иако власта се обидува да им даде поинаков тон. Како доказ за тоа е проблемот што многумина од протераните Македонци не можат да се вратат на родните огништа. Јазот, односно поделбите меѓу заедниците, особено меѓу двете најголеми - македонската и албанската, сè повеќе се продлабочува. Македонците и Албанците живеат во два посебни света, со зголемена недоверба едни кон други. Секоја заедница, како што всушност се наведува и во Извештајот на Европската комисија против расизам и нетолеранција (ЕКРИ), има свои места на социјализација, извори на информации, јавни дебати, училишта, организации и политички партии. Власта, се наведува во Извештајот на Комисијата, не презема конкретни мерки за промоција на комуникацијата и интеракцијата на различните етникуми и покрај неколкуте законски одредби и договори кои Владата ги има донесено или потпишано со цел да се имплементираат одредбите од Рамковниот договор.

Во Македонија се зголемува и поделбата меѓу децата од различни етнички групи, а тоа предизвикува меѓуетнички непријателства и недоверба. Комисијата предупредува дека децата Македонци и децата Албанци сè повеќе сакаат да одат во училишта во кои ќе учат само на својот јазик. Во некои училишта во коишто тие порано заедно учеле, сега се изведува настава само за деца од една етничка група. ЕКРИ препорачува да се води сметка за учебниците по историја, односно да не промовираат стереотипи, нетолеранција или негативни ставови кон која било етничка заедни-

ца. Во Нацрт-извештајот на ЕКРИ, кој треба да биде усвоен во декември, се препорачува поголемо внимание да им се посвети на контактите и на комуникацијата меѓу етничките заедници, за да се избегне нивната натамошна поделба и разединување.

РЕАЛНОСТ

Фактичката состојба на теренот ја покажува реалната слика. Всушност, Македонците и Албанците се толку поделени, што се разединети дури и во однос на спомен-обележјата. Во Тетовско, Гостиварско и во дебарските села

каде што се наоѓаат споменици на загинатите припадници на ОНА, борците од оваа поранешна формација не дозволуваат да се постават споменици на загинатите Македонци од 2001 година. Во една прилика Фазли Велуи, пратеник на ДУИ и претседател на Здружението на воени ветерани на УЧК, порача: "Секој да си гради свои обележја во својата средина".

"Споменици може да има само во етнички чисти средини. Ова е чувствително прашање и тоа би ги влошило меѓуетничките односи, без разлика дали идејата е од македонска или од албанска страна", вели Велуи.

Според него, споменик во мешана етничка средина ќе ги иритира или Македонците или Албанците.

Проблемот не е само во тоа што се продлабочува јазот меѓу етникумите, туку и во тоа што протераните Македонци од кризните региони сè уште не можат да се вратат на родните огништа. Ако е безбедно, како што многумина милуваат да кажат, тогаш зошто тие во своите домови мораат да доаѓаат во придружба на полицијата, ОБСЕ. Годинава, на 21 септември, со полициска придружба и со претставници на ОБСЕ, матејчани организирано беа донесени до манастирските порти,

ЗА ВРЕМЕ НА ВОЕНИОТ КОНФЛИКТ ПРОТЕРАНИТЕ МАКЕДОНЦИ БАРАА ПРАВДА ПРЕД СОБРАНИЕТО

ЗА СОЖИВОТ! ?

МАТЕЈЧЕ ВО 2001 ГОДИНА

за да ја прослават селската слава Мала Богородица. Државата одамна ги заборава протераните. За министерот за одбрана, Владо Бучковски, опкружен со телохранителите и со големо полициско обезбедување, прославата во манастирот беше уште еден доказ дека доаѓаат подобри времиња за Кумановско-липковскиот регион.

“По таков конфликт, каков што имавме во 2001 година,

нема рецепт како преку ноќ да се врати довербата и како да се врати состојбата во онаа состојба како што беше пред 2001 година. Треба време, треба да веруваме, да имаме надеж”, изјави министерот за одбрана Владо Бучковски.

Колкаво е тоа време кое треба да помине за Македонците да можат да се вратат во домовите и дали воопшто некогаш ќе се вратат таму?

По прославата, раселените

се вратија во колективните центри, министерот замина за Скопје, а матејчани останаа со верба во Богородица дека еден ден таа ќе им ја исполни желбата - да се вратат на родните огништа.

КОНФЕРЕНЦИЈА

Секако дека е за поздравување Конференцијата “Граѓаните за мир и развој” одржана во Куманово, во рамките на пограничната соработка меѓу Северна Македонија, Косово и Јужна Србија, зошто овој регион е и тоа како чувствителен од аспект на безбедноста. Но, прашање е дали усвоените заклучоци од оваа Конференција ќе се реализираат во практиката или ќе останат забележани само на хартија.

“Ние ја поддржуваме секоја иницијатива за регионална соработка, бидејќи таа е основа и на европскиот начин на работа”, изјави Клаус Шуман, генерален директор за политички прашања во Советот на Европа.

Тој додаде дека ова е особено важен чекор за општините, бидејќи овој регион е еден од најчувствителните во земјите на Југоисточна Европа (ЈИЕ).

“Можеме само да ве охрабриме и да ве поддржиме во она што сте го почнале”, изјави Шуман, обраќајќи им се на присутните градоначалници на општините од Куманово, Гнилање, Прешево и Трговиште.

Слободан Ковачевски, градоначалник на Куманово, посочи дека идејата за создавање на овој микрорегион потекнала од нив самите уште пред две години. Тогаш, во 2002 година, првите луѓе на 18 општини од Косово, Србија, Бугарија и Македонија го потпишаа Меморандумот со

ЈА МОЛИМЕ БОГОРОДИЦА ДА НЕ ВРАТИ НА РОДНИТЕ ОГНИШТА

кој се бара поблиска политичка и економска соработка. Досега Советот на Европа има дадено поддршка и во формирањето на еврорегионот Ниш - Софија - Скопје, во кој се вклучени 66 погранични општини. Конференцијата има цел да се подигне јавната свест меѓу локалните заедници и развој на проширената прекугранична мрежа на граѓанските организации, како и вклучување на мултикултурните невладини организации и здруженија и оние за полова еднаквост. Проектот за изградба на ваков микрорегион е поддржан од Институтот Ист-Вест, од Шведската агенција за меѓународна соработка и развој, Министерството за надворешни работи на Данска, Фондот “Браќа Рокфелер” и Фондацијата “Ц.С. МОТ”.

УСЛОВИТЕ ЗА ЖИВОТ ВО ДОМОВИТЕ КАКО ВО ДАЛЕЧНОТО МИНАТО